

ПРОГРАМ РАДА
ISS/KS Z052
БЕЗБЕДНОСТ ДЕЧЈИХ ИГРАЧАКА И ПРОИЗВОДА ЗА МАЛУ ДЕЦУ

Овај програм рада усвојен је на седници Комисије која је одржана 29.5.2013. године, а одобрио га је Стручни савет за опште области стандардизације на седници која је одржана 3. јула 2013. године.

1 Увод

Стручни рад Института за стандардизацију Србије (у даљем тексту: Институт) у појединачним областима стандардизације одвија се у комисијама за стандарде и сродне документе (у даљем тексту: комисије за стандарде) које су основна техничка радна тела. По потреби, ради извршавања појединих задатака из својих делокруга, комисије за стандарде могу образовати радне групе, као и друга стална и повремена радна тела.

Предмет рада Комисије за стандарде KS Z052 је доношење стандарда којим се регулишу механичка, физичка и хемијска својства, као и запаљивост децјих играчака намењених деци узраста до 14 година, производа за заштиту деце и предмета за бебе и малу децу, као што су лежачке, носилке, столице, прибор за јело и пиће. Овим стандардима утврђују се захтеви за супстанције и материјале који се користе за израду тих предмета и максималне количине опасних супстанција. Такође, стандардима се утврђују захтеви за амбалажу, обележавање, стављање етикета, упозорења, упутства за употребу и информације о првој помоћи.

Комисија за стандарде прати рад техничког комитета ISO/TC 181, *Безбедност децјих играчака* Међународне организације за стандардизацију (ISO), као и техничких комитета CEN/TC 52, *Безбедност децјих играчака*, CEN/TC 252, *Производи за бебе и малу децу*, CEN/TC 364, *Високе столице*, CEN/TC 398, *Производи за заштиту деце* и CEN/SS H34, *Безбедност деце* Европског комитета за стандардизацију (CEN).

Комисија за стандарде KS Z052, *Безбедност децјих играчака и производа за малу децу*, образована је Решењем бр. 822/105-20-02/2012 од 09.02.2012. године.

Приликом планирања је посебно акцентована припрема хармонизованих стандарда у вези са директивама Новог приступа 88/378/ЕЕС и 2009/48/ЕС, *Безбедност децјих играчака*. Република Србија је донела Закон о здравственој исправности предмета опште употребе који обухвата и децје играчке ("Сл. гласник РС", бр. 92/2011). Овим законом се уређују услови које у погледу здравствене исправности морају да испуњавају предмети опште употребе намењени за људску употребу који се производе у Републици Србији или се увозе или извозе ради стављања у промет, услови за вршење надзора над здравственом исправношћу предмета опште употребе, као и обавезе и одговорности субјеката у пословању предметима опште употребе.

Сврха ових стандарда је да се што је могуће више смање они ризици који корисницима нису очигледни и они не обухватају присутне опасности које су очигледне деци или одраслима који се о њима брину. Уз претпоставку да се играчке за децу користе на правилан начин, оне не треба да представљају никакву опасност. Треба такође узети у обзир и нормално или предвиђено коришћење играчке, као и нормално понашање деце која иначе нису толико опрезна као просечни одрасли корисник.

По правилу, играчке су обликоване и произведене за одређени дечји узраст. Својства играчака зависе од узраста детета и степена његовог развоја, а њихова употреба подразумева одређене склоности детета.

Узрок за незгоде често се налази у чињеници да се детету даје играчка која му не одговара или да се играчка користи у сврху за коју није предвиђена. Према томе, посебна пажња потребна је приликом бирања играчке или игре, а треба узети у обзир и психички и физички развој детета које ће играчку користити.

Захтеви ових европских стандарда не ослобађају родитеље или васпитаче одговорности за пажњу над дететом у игри.

2 Пословно окружење

2.1 Опште

Економска, техничка, регулаторна, законска, социјална и/или међународна динамика описују пословну заједницу индустријског сектора, производа, материјала, дисциплина или праксе које се односе на радно окружење ове комисије и могу значајно утицати на вођење припреме релевантних стандарда и њиховог садржаја.

Деца широм света користе играчке у игри. Корисници су деца узраста до 14 година. У многим или у већини земаља постоји велика свест о значају безбедности играчака, како на политичком и на нивоу заједнице. На тржишту доминира неколико великих произвођача играчака који извозе широм света. Велики број играчака у источној Азији које производе велике међународне компаније предмет су фалсификованја бројних нелегалних произвођача.

Већи број делова за играчке се производе у источној Азији. Они се обично испитују локално или од стране мултинационалних међународно признатих лабораторија за испитивање у складу са националним, регионалним, или међународним захтевима, у зависности од циљног тржишта (нпр. европско тржиште: увозници унутар ЕУ могу да обележе играчке знаком CE). Европска унија има највише стандарде у погледу безбедности играчака, али без доследне примене прописа, бољег надзора тржишта и ангажовања самих грађана, опасне играчке и даље могу наћи пут до деце. Ознака CE је потврда да се произвођач обавезао да ће играчке произвести у складу са прописима ЕУ о безбедности који су међу најстрожима у свету. Та ознака обавештава потрошача да је производ проверен пре продаје на тржишту и да испуњава европске стандарде када је реч о безбедности, здрављу и заштити животне средине.

Комисије за стандарде Института врше усаглашавање српских стандарда са европским стандардима, и то усвајањем европских стандарда као националних. Осим тога, приликом преузимања европских као српских стандарда морају да се повуку сви конфликтни национални стандарди за исте предмете стандардизације. По том принципу и комисија KS Z052 врши преузимање европских стандарда и сродних докумената ради доношења српских националних стандарда.

Српске стандарде које доноси Комисија за безбедност дечјих играчака и производа за малу децу KS Z052 по потреби примењују на националном нивоу акредитоване лабораторије, институти, органи државне управе и др.

2.2 Квантитативни показатељи пословног окружења

Следећа листа квантитативних показатеља описује пословно окружење потребно за обезбеђивање адекватних информација ради подржавања намера и будућих акција комисије:

- да доприноси побољшању квалитета производа;
- повећање опште безбедности производа;
- побољшање конкуренције;
- помагање глобализације економије на основу конкуренције;
- сертификовани производи стављени на тржиште РС који испуњавају критеријуме за оцену усаглашености и захтеве дефинисане српским стандардима.

Производи који не испуњавају безбедносне захтеве из стандарда треба да буду искључени са тржишта.

2.3 Захтеви тржишта

Стандарди из надлежности Комисије KS Z052 се користе у пословном окружењу Србије. Спецификације и ови стандарди су основ за производне и комерцијалне послове. Пошто су стандарди из надлежности Комисије KS Z052 у релативно широкој употреби, њихово редовно иновирање је неопходно. Сукцесивни развој нових техничких достигнућа захтевају додатно и континуално праћење тржишта ради понуде одговарајућих најновијих издања стандарда.

2.4 Аспекти животне средине

Главни циљ комисије за стандарде из области дечјих играчака јесу безбедносни аспекти и растуће интересовање за питања заштите животне средине. Еколошки аспекти се поштују и кадае год је то могуће прописују се мере које могу имати негативан утицај на животну средину. Применом стандарда и сродних докумената развијених у оквиру техничких комитета обезбеђују се предуслови за задовољење свих захтева за заштитом животне средине.

3 Очекиване користи од рада комисије

Као резултат рада KS Z052 добија се листа стандарда који ће пре свега омогућити:

- подршку произвођачима дечјих играчака које задовољавају основне безбедносне и здравствене захтеве;
- одстрањивање техничке баријере у трговини и отварање тржишта широм Европе;
- хармонизацију националних стандарда;
- олакшавање веза између произвођача, корисника и именованих тела надлежних за технички надзор и атестирање.

Рада комисије одвија се у фокусу техничких прописа, мада политички, економски, технички, регулаторни, правни, друштвени односи могу да утичу на све секторе, а посебно на сектор индустрије, што може да се одрази на доношење српских стандарда (у смислу динамике, учешћа чланова у раду комисије и сл.).

4 Заинтересоване стране

Све заинтересоване стране (производња, институти, научне и образовне установе, државна управа итд.) могу да предложе члана комисије и експерте у радним групама, при чему треба водити рачуна о обезбеђивању баланса у заступљености свих заинтересованих страна. Посебно су заинтересовани произвођачи и корисници играчака, опреме и производа намењених за малу децу. У раду комисије

укључени су и представници акредитованих лабораторија за испитивање безбедности дечјих играчака према захтевима важећих закона и правилника и стандардизованих метода. У многим случајевима је утврђено да међународни стандарди обезбеђују најповољнији начин прикупљања и размењивања резултата из истраживачких студија.

Заинтересоване стране у области рада ове комисије су:

1. Влада Републике Србије,
2. релевантни органи државне и локалне управе,
3. удружења потрошача у име крајњих корисника,
4. представници акредитованих лабораторија,
5. корисници,
6. произвођачи и трговци.

Такође, могуће је и учешће у својству посматрача под одређеним условима прописаним *Интерним правилима стандардизације - Део 2: Образовање и рад комисија за стандарде ИСС-а*. Садашњи састав комисије чине чланови из научних и образовних установа, државне управе, института и производње.

5 Циљеви и стратегија за остваривање циљева

5.1 Циљеви

1. Усвајање приоритетних стандарда из области безбедности дечјих играчака и производа за малу децу на начин предвиђен *Интерним правилима стандардизације – Део 1: Доношење, објављивање, одржавање, преиспитивање и повлачење српских стандарда и сродних докумената*.
2. Усаглашавање националних са европским стандардима, њиховим преиспитивањем и доношењем одлуке о повлачењу оних стандарда који су у колизији са европским.
3. Заступање српских националних интереса у области рада комисије пред одговарајућим европским и међународним комитетима за стандардизацију, путем учествовања српских стручњака и експерата у раду ових техничких комитета.

Основни циљ

Као приоритетни, предвиђени су да буду усвојени стандарди који се налазе на листи хармонизованих стандарда са директивама Новог приступа 88/378/ЕЕС и 2009/48/ЕС и методом превођења на српски језик.

5.2 Стратегије за остваривање циљева

Остваривање циљева комисије KS Z052 се заснива на дефинисању приоритета рада комисије, а то су преузимање и усвајање европских стандарда и праћење рада техничког комитета ISO/TC 181, *Безбедност дечјих играчака* Међународне организације за стандардизацију (ISO), као и техничких комитета CEN/TC 52, *Безбедност дечјих играчака*, CEN/TC 252, *Производи за бебе и малу децу*, CEN/TC 364, *Високе столице*, CEN/TC 398, *Производи за заштиту деце* и CEN/SS H34, *Безбедност деце* Европског комитета за стандардизацију (CEN).

6 Фактори који могу утицати на испуњење и имплементацију програма рада

- Непостојање одговарајућих националних стандарда на српском језику изискује додатне напоре и средства који су ван области рада комисије за стандарде и Института.
- Недостатак финансијских средстава онемогућава обезбеђење одговарајућих превода и упућује на преузимање стандарда методом проглашавања, што умањује кредибилитет ових стандарда у пословном окружењу.
- Недовољно учешће стручњака на доношењу српских стандарда.
- Нередовно долажење чланова комисије на седнице, те може доћи до отступања од плана доношења стандарда.
- Незаинтересованост стручне јавности за учешће у јавној расправи и достављања примедби у вези са предлозима нацрта српских стандарда који се стављају на јавну расправу.
- Слаба економска развијеност онемогућава крајњим корисницима обезбеђење новчаних средстава за имплементацију материјалних захтева донетих стандарда.

7 План активности

Планирано је доношење европских стандарда сукцесивном динамиком у односу на CEN техничке комитете. Као основна активност, у наредном периоду се планира редовно праћење и ажурирање европских стандарда. Поред тога се планира и превођење хармонизованих стандарда на српски језик.

8 Корисни линкови за све наведене активности

http://www.iss.rs/tc/?national_committee_id=608

www.iss.rs

<http://www.newapproach.org/Directives/DirectiveList.asp>

www.cen.eu/cen/pages/default.aspx

www.iso.org/iso/home.html